

Aan de raad van de gemeente Lingewaard

Onderwerp	Preventie- en Handhavingsplan Alcohol en Drugs gemeente Lingewaard 2025-2028
Portefeuillehouder	A. Slob en P.T.A.M. Kalfs
Zaaknummer collegevoorstel	ZS-1174293

Beslispunten

1. Het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol en Drugs gemeente Lingewaard 2025-2028 vast te stellen.

Inleiding

Het alcohol- en drugsgebruik in Lingewaard, met name onder jongeren, ligt te hoog voor een gezonde leefstijl. Ook ligt deze hoger dan in de rest van de regio. Daarom intensiveren we onze inzet om ongezond middelengebruik tegen te gaan. Dit plan richt zich op de preventie en handhaving van ongezond en/of ongeoorloofd gebruik van alcohol en drugs. De Alcoholwet verplicht uw raad één keer per vier jaar zo'n plan voor alcohol vast te stellen. Omdat wij ook een trend zien in stijgend drugsgebruik, kiezen wij ervoor ook de preventie van drugsgebruik op te nemen in dit plan.

Beoogd effect

Een gezonde generatie in 2040.

Argumenten

1.1 We zien een aantal zorgelijke ontwikkelingen rond alcohol- en drugsgebruik in Lingewaard.

De GGD meet een hoger alcoholgebruik door jongeren in Lingewaard dan in de rest van de regio. Zo heeft meer dan een kwart van de jongeren in het tweede of vierde leerjaar van de middelbare school in de afgelopen vier weken vijf of meer drankjes gedronken (in 2021, t.o.v. 19,7% in Nederland en 17,9% in onze regio), blijkt uit onderzoek. Daarnaast zien we (landelijk) dat ook jongeren (soft)drugs blijven gebruiken: 9,1% van de Lingewaardse jongeren heeft wel eens hasj/wiet gebruikt (in 2021, t.o.v. 8,2% in Nederland en 7,1% in onze regio). De straatcoaches constateren een toenemend gebruik van drugs door jongeren in Lingewaard.

1.2 Opgroeien in een Kansrijke Omgeving is een erkende aanpak.

OKO is een werkwijze om jongeren gezond en gelukkig op te laten groeien. De aanpak richt zich op het voorkomen dat jongeren alcohol drinken, drugs gebruiken of roken. De aanpak is gebaseerd op het preventiemodel van IJsland, die in twintig jaar een grote daling in het middelengebruik door jongeren hebben weten te realiseren. OKO richt zich (in eerste instantie) niet zo zeer op jongeren zelf, maar juist op de beschermde factoren en risicofactoren om jongeren heen. De aanpak is wetenschappelijk onderbouwd en bewezen effectief.

1.3 Onze lokale samenleving wil zich inzetten op dit thema.

Naast zorgelijke ontwikkelingen zien we ook een grote betrokkenheid van onze inwoners. Zo zien we een hoge opkomst van ouders en verzorgers bij informatiebijeenkomsten over middelengebruik, verslaving en de werking van een puberbrein. In januari 2024 ondertekenden zeven voetbalverenigingen en de hockeyvereniging met ons een convenant waarmee zij zich inzetten voor verantwoord middelengebruik. Met dit plan willen we ook de samenwerking met onze andere partners versterken.

Kanttekeningen

1.1 De handhaving op drugsgebruik ligt primair bij de politie.

Ondanks dat wij drugs toevoegen aan dit plan, zijn de mogelijkheden voor ons als gemeente om te handhaven op drugsgebruik beperkt. Er wordt dan ook voornamelijk ingezet op preventie. De boa's en straatcoaches hebben een signaalfunctie en bespreken deze signalen o.a. in het jeugdgroepenoverleg. De Algemene Plaatselijke Verordening biedt mogelijkheden om bestuursrechtelijk op te treden als er sprake is van overlast in combinatie met drugsgebruik- of handel. Het dealen van drugs wordt aangepakt door de politie volgens de Opiumwet en het neveneffect – de overlast- kan door de boa's worden gehandhaafd.

1.2 OKO is een aanpak waarbij we pas op langere termijn effecten verwachten.

Om een sterke daling in het alcohol- en drugsgebruik onder jongeren te zien is de verwachting dat we ons daar voor een langere periode voor moeten inzetten. Omdat alcohol- en drugsgebruik voor een deel van onze inwoners onderdeel is van hun leefpatroon, kost het tijd om hierin iets te veranderen. Ervaring uit IJssland en andere gemeentes leert ons dat het verminderen van dit gebruik een lange adem vraagt. Wel moet de uitvoering van dit plan bijdragen aan een beweging richting deze doelen.

Financiën

Dit voorstel vraagt niet om een extra investering. Uw raad heeft in de begroting 2025 besloten voor een periode van vier jaar € 80.000 per jaar te investeren in de preventie van middelengebruik onder jongeren.

Overige (extra) kosten kunnen worden gedekt uit de huidige budgetten.

Communicatie en participatie

Na vaststelling van dit plan wordt het bekendgemaakt in het Elektronisch Gemeenteblad en treedt het ook in werking. We communiceren ook met onze partners over de vaststelling van dit plan, zodat zij mee kunnen werken in de uitvoering. Daarnaast betrekken we via de OKO-aanpak doorlopend partners, ouders en jongeren.

Voortgang

We informeren uw raad aan het eind van elke OKO-cyclus (één cyclus duurt twee jaar) over de voortgang van de OKO-aanpak. Daarin nemen we in ieder geval de monitoring op alcohol- en drugsgebruik mee. Wij rapporteren jaarlijks aan uw raad over de samenwerking met Halt voor wat betreft alcoholgebruik tijdens evenementen in het Handhavingsuitvoeringsprogramma (HUP). Na de afloop van dit plan presenteren we u een totaaloverzicht van de uitgevoerde acties en de behaalde resultaten.

Bijlagen

1. Preventie- en Handhavingsplan Alcohol en Drugs gemeente Lingewaard 2025-2028.
2. Concept raadsbesluit

Bemmel, 4 februari 2025

burgemeester en wethouders van de gemeente Lingewaard,
de secretaris, de burgemeester,

drs. I.P. van der Valk

dr. P.T.A.M. Kalfs